

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 9 de Febrer de 1897

Núm. 3.189

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
a provincies trimestre 3'50
Extranjer y Ultramar 5
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, plassa Sant Jaume, 2.
No s' retornan los originals encara que ne s' publiquin.

GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS

E' HISPANO-AMERICANS
EN
Montmeló, Parets, Montornés y Moncada

25 hectàrees de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticultors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, vivers oficials y particulars del Extranjer, Península y Balears, premiats ab' gran diploma de mèrit en lo Concurs viti-vinicola de Badalona de 1892. Representació en totes las provincies d' Espanya.

Demànis lo Catàlech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

V. da Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent, 61, Barcelona

SUB-DIRECCIÓ
Mar, 46, Valencia

GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS

GUANO DELMAS CONCENTRAT

FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un éxit extraordinari en las regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, enrobustint poderosament las plantas, donantli una gran resistència sobre las enfermetats que pesen sobre ellas, augmentant lo rendiment d' un mode sorprenent.

Classificació del guano DELMAS

«Guanó Delmas».—Arrós.—Adob complet é intensiu, especial pera 'l cultiu del arrós.
«Guanó Delmas».—Cereals.—Adob complet é intensiu pera 'l cultiu de Cereals, Patatas, Hortalissas, Afuls, etc.
«Guanó Delmas».—Vinyas.—Taronjers.—Especial pera 'l cultiu de las vinyas, taronjers y de tots los arbres.

Garantisem la composició de nostres Guanos sobre factura.

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA

Pere Fàbregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passaig de Mata, 12,

REUS

Dias de despalg tots los festius.

AVÍS

D. MARINA GAVALDÀ CAPARÓ

LLEVADORA

Aprobada per la Real Academia de medicina y cirujía de Barcelona.
S' ha establert en Reus, carrer del Galló, número 22, p/s primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

LAS REFORMAS DE CUBA

Exposició

SENYORA: Desde que V. M. se digná depositar sa confiança en l' actual Ministeri, ha sigut la guerra de Cuba objecte ee sas constants preocupacions, encara agravadas després ab las rebel·días del Arxipièlech filipi. Avuy lo fi d' aquestas últimas sembla proper; y encarque no cab fixar precís terme á la insurrecció cubana, son notori decaimant basta pera solicitar midas previsoras y adecuadas al curs probable dels successos.

Importa, Senyora, primer que tot recordar los antecedents. Cada dia apareix mes clar que la conjuració que precedí á la guerra no s' fraguá ab lo fi d' obtenir concessions compatibles ab la soberanía espanyo-

la, sobrant autèntichs documents ahont se patentisan que may pensaren sos autors sino en la independència de la isla. Arribá a punt aquest empenyo, cual ningú ignora, que la ley de reformas de 15 de mars de 1895, ab tan bona té votada en las Corts per los partits peninsulars y cubans, lluny de contenir, precipitá la sublevació, pera impedir que ni poch ni molt influissin sos beneficis en lo sosteniment de la pau. Per tan forós motiu, la Nació espanyola, que desde molt avans tenia á sas Antillas otorgats cuents drets polítics accepta unánimement la civilisació moderna, y que, al temps mateix en que s' comensá á hostilitzar sa soberania, estava procurant establir unas reformas administrativas, sens disputa liberals y descentralisadoras, tingué que acudir ab las armas á la defensa de sa integritat territorial. No faltaren esperits á quins persuadis sa propia generositat, en los primers dias, de que la mera aplicació de las reformas desvaneceria los projectes dels conjurats més en la generalitat dels espanyols, ben prompte s' imposá lo convenciment de que s' tractava d' altra guerra separatista, cual ineficacia havia que demostrar avans que las concessions produhissin efectes útils. A aixó últim, y á la impossibilitat notoria que avans de molt creá la guerra, pera practicar á Cuba un nou règimen, quan ni sisquera cabia mantenir lo vigent, obehí la suspensió de las reformas, no voluntaria, per tant, sino inexcusable, y una vegada fiada la cuestió á las armas, no en veritat per elecció de la Metròpoli, sino molt contra son desitj, precis ha sigut esperar á que ellas indiquessin la hora justa en que deurien de nou emplearse los ressorts de la rahó y del dret.

Per de contat, que la ley que tenían las Corts fins allavors votada, may se degué entendre com final terme d' una evolució, tan madura y sincerament iniciada per la Metròpoli. Molt be pogué dubtarse en anteriors temps que als propis espanyols de las Antillas los hi convingués entrar de repent en una administració autonómica, donats los perniciosos efectes que en materias tals ocasiona la precipitació.

Sens sortir de Cuba, s' havia ja aixó experimentat ab la súbita é ilimitada llibertat d' impremta, que tamanya part tingué en la preparació de la guerra. Mes així y tot, quin home d' Estat espanyol ni extranjer, degué imaginar que allí ahont tan latos drets polítics existían, hagués de regatejarse una lligislació administrativa en consonancia ab la política perpetuament? De bona té no cabia, no, pensar que las disposicions de la ley de 15 de mars de 1895 tinguessin carácter definitiu. Clar estava, per lo contrari, que l' únich límit infranquejable de las concessions, ni podia ni devia ser altre que 'l que al Goberna de V. M. trassés la

Pero, segons s' ha vist, en destruhirla precisament, sens cap respecte al dret històrich, se xifrava 'l plan dels rebeldes. Deixaren d' intent á un costat cuants procediments pacífichs podian conservar l' exercici de la llibertat política y fundar sólidament la autonomia administrativa; halagaren, en cambi las violentas impaciencias juvenils; estimularen las més disolvents passions; desconegueren tot lo valor á las ventajass adquiridas; alentaren lo pesimismo més implacable d' un costat, y divulgaren y fomentaren d' altre las esperansas més quiméricas. Per tals medis conseguiren que 'l mateix á Cuba que á Puerto-Rico se rebés ab indiferencia quan no ab desdeny, la ley de Bases ab tant entusiasme votada en las Corts, y que vivament creixés la foguera de la insurrecció.

De tot aixó ha passat ja bastant temps. La guerra, ab sos desastres, ha degut de ser feconda en severas ensenyansas pera tots los habitants de bona fé á Cuba. Ni es tampoch impossible que comensin á despertar-se 'ls fraternals sentiments de rassa, per tant passo adormits, pero que may s' extingeixen totalment; cundint ademés la persuasió de que al fi y al cab, es preferible lo progrés pacífich y constant, encarque no realisi quant s' anhelí, als triomfs de la violencia, obtingals qui 'ls obtinga.

Juntament ab aixó, ha degut desvanecirse, en bona part, aquella opinió errònea de que no tos capàs Espanya de sostenir altra guerra com la anterior, jutjant, per incomplets informes, que nostra magnanimitat ab Marruecos dimanava de la impotencia, y creyent que la llunya ab la Metròpoli seria fácil y de duració curtíssima. Los papers interceptats en més d' una ocasió als insurrectes de sobra proban que un dia incorregueren realment en semblant equivocació, y, per cert, que 'ls fills d' aquella terra, que son nostres germans, no degeneren d' haver dubtat ni per un moment de la viril enteresa de nostra rassa en la Metròpoli.

En lo entretant, sapigut es que, encara que per las circumstancias exposadas no sols hagi tingut, sino tal vegada tingui que aplassar algo Espanya encara la aplicació del ampli règimen administratiu que la futura prosperitat de Cuba exigeix, ja may ha abandonat lo propòsit d' implantar oportunament las reformas votadas per las Corts, ni ha deixat de comprendre la necessitat d' adicionarlas en forma que satisfassin, així als peninsulars com als cubans que derraman á nostre costat sa sanch, y encar á tots los habitants de la isla que de veras desitjin lo bé comú. Y de la sinceritat ab que lo nou règimen ha de ser practicat per los Goberns de la Península, ni sisquera cap dubta ja racionalment.

Bon fiador es de tal assumpto lo discurs posat en

boca de V. M. en la primera reunió de las actuales Corts; porque ningú negará als Consellers de V. M. sian quins sian, la qualitat de lleals, y sentlo, fora boigeria pensar que, per molt que en altres materias difereixin, deixin d' estar conformes tots en no convertir las Reals Promesas en vanas frases. No, no quedarán may, ab aixó aquellas tant solemnes ab que V. M. oferí dotar á entrambas Antillas, tant prompte com l' estat de la guerra ho consentís, d' una personalitat administrativa y económica de carácter exclusivament local, pero que fes expedita la intervenció total del país en sos negocis peculiars, be que mantenint intactas las condiciones indispensables para sa subsistencia». Desde allavors fou certíssim que á semblant fi encaminaria cualsevol Govern espanyol tots sos passos. Del que avuy obté la confiança de V. M. hi ha que advertir que, després d' haver pres sos membres tanta part com qui més en la aprobació de las reformas, que son avuy ley del Regue, feu per ordre de son Jefe, en los debats sobre l' últim discurs de la Corona, declaraciones que meresquerea la aprobació de sos més liberals adversaris, y á las quals, sens mengua de la propia honra no podria deixar de correspondre. Fou, Senyora, una d' ellas que no esperaria á que desaparegués l' últim insurrecte á Cuba, bastantli que la final victoria semblés assegurada y estigués l' honor satisfet, pera atendre á la real necessitat que la isla sent, d' experimentar lo que ls inglesos titulan *self government*, ó sia una descentralisació amplia, capás de permetre al país la administració de sos peculiars interessos, y de fer que ell prengui sobre sí á la par las responsabilitats que per sos actes li toquin, descarregant d' ellas á la Península. Altra de las declaraciones del President del Consell de Ministres, fou que, apart dels graves motius precedentment indicats, lo movia á proceder qual se proposava en la política antillana, la preocupació general á América y á Europa, de que obstinament negavam los peninsulars á nostres germans de Cuba y Puerto Rico lo que otras naciones otorgavan á sas provincias ultramarinas, preocupació que ns estava en grau no curt perjudicant. Tal idea era y es verdadera ment injusta, segons ho proban nostra tradició colonial y nostra mateixa conducta fa molts anys en l' ordre polítich de las Antillas; mes no per aixó devia lo Govern despreciarla, sino avans be acudir á desvanecer las causas del comú sentir ab patents fets. En cap temps, á dir veritat, ha sigut útil pera cap nació lo separarse en sos procediments polítichs de la corrent general de las demás, y la historia d' Espanya ab excés ho demostra; pero molt menos avuy, quan la solidaritat dels pobles civilisats arriba á tant, que l' mero desacort en las formas ab lo sistema general de las naciones predominats solen portar inconvenients. Està clar que la dignitat nacional rebutjará sempre, y á tot arreu, tot quant no sia expressió de la propia conciencia; íntima y espontáneament formada; y molt més cualsevol llinatge d' imposició forastera; mes no vol dir que cap Poder degui per sistema sustreures á la opinió pública, que quan està llegalment expressada, y com á causar estat, mereix igual respecte que dels individuos, de las grans asociaciones humanas. En conclusió, Senyora, tot solicita avuy á Vostre Govern, pera que comensi á cumplir lo que V. M. mateixa oferí devant las Corts, y lo que ab son Real beneplácit y l' de sos companys, repetí y ampliá devant d' ellas lo Ministre que le l' honor de dirigirse á V. M. ara. Res somet avuy tampoch aquest últim á la aprobació Sobrana que no s' trobi en consonancia ab sos peculiars antecedents. Avans que ningú posá ell ma ab energia y eficacia en la supressió de la tracta de negres, y mes de trenta anys fa ja que á Madrid convocá una numerosa é ilustrada Assamblea d' Antillans encarregada de modificar profundament en sas provincias lo régimen administratiu y l' régimen del treball; á mes de la capitulació del Zanjón, introduhí després l' exercici dels drets polítichs de la Península á Cuba, ab escasas modificaciones, al comens indispensables, y contribuhí, per últim, segons queda dit, en unió de tots sos amichs polítichs sens excepció, á que las Corts votessin las reformas de Mars de 1895. Antecedents son aquets sobre ls quals s' atreueix á cridar avuy la altíssima atenció de V. M. l' abaix suscrit, no segurament per vanagloria, sino per si engrossan algo la seguritat que deuen tenir los antillans de que tot quant Espanya anuncia, está disposada á cumplirho ab llealtat inviolable. Perque si primer que tot parla ara en son propi nom, lo Quefe del actual Ministeri, s' apresura á regoneixer y proclamar que cualsevol altres homes revestits de Vostra confiança obrarán en lo porvenir d' igual sort, poguent tan sols diferenciar los uns dels altres polítichs espanyols, sobre aquesta cuestió, en la fortuna y l' acert, que no en la bona fé ó la fidelitat á las promesas fetas en nom de V. M. y de la nació.

Ab lo present decret, haurá completat Espanya quant li toca fer pera apressurar lo terme dels infortunis de Cuba. Lo que resta, es á saber, la aplicació material y prácticá de las reformas, no dependrà únicament de la Metròpoli en endevant. Fará també falta que convenguis los insurrects de la inutilitat de la lluyta y apiadats de la desolució y total ruina de sa terra nativa, deposin prompte las armas, deixant lliure la inagotable generositat de la mare Patria, disposada sempre á obrirlos los brazos. Si tamanyas esperansas cab jutjarlas realisables per lo que fa á molts, potser fora temerari abrigarlas respecte á tots. Per rahons que l' Govern de V. M. ha exposat otras vegadas, probablemente no han de faltar homes sorts á sa propia conveniencia y á la de son país, que intentin allargar per major ó menor plasso, y encarque hi hagués aquest de ser molt reduhit, los profons mals presents, somiant per ventura ab que cansada de sos sacrificis Espanya aixequi la bandera de la pau á qualsevol preu, y deixi á sort dels irreconciables partidaris de la separació aquell hermós territori, ab las vidas é hisendas dels lleals habitants compromesos en nostra causa. Per lo que toca al actual Govern, permésseli dir que ningú comptará ab sa cooperació, en cap temps, pera semblant obra.

Mes ara es ja de regoneixer, Senyora, que resolucions de semblant alcans no son de las que constitucionalment corresponen sempre en los paissos lliures al Poder executiu. Tantsols lo carácter notoriament extraordinari de las circunstancias presents ha pogut persuadir al Govern de V. M. de que devia adoptarlas baix la forma d' un decret ab audiència del Consell d' Estat, y del qual se dongui compte á las Corts á fi de que obtinguin de las mateixas la rigurosa legitimat que ls falti. Per menors rahons s' han cregut obligats altres Guberns á obrar d' igual modo, de nant després lo que, á exemple d' Inglaterra, avuy sol intitularse un *bill de indemnitat* en Espanya. Sometre tals punts á una discussió detallada y llarga, estant viva la guerra, hauria portat inconvenients que per notoris no hi ha pera qué exposar en aquest moment. Nostra Constitució mateixa ragoneix en cas de guerra extranjera á la Corona, aixís com lo dret de declararla, lo de fer y ratificar la pau, donant després compte documentada á las Corts. Y si la de Cuba no es extranjera, en veritat, be s' veu que, per la grossa quantia dels sacrificis en homes y diner que á la Nació imposa; molt bé pot compararse ab las que d' aquella índole hem sostingut en otras. Pera proceder, donchs, ara, com la Constitució ordena, tractantse de naciones independents, no faltan motius plausibles. Pero l' Govern no entén, no, disminuir sa responsabilitat en lo més mínim, al procurar que per medi d' aquest decret se faciliti la total consecució de la pau. Prompte á aceptar aquella devant las Corts, l' altíssim respecte que aquestas li inspiran, l' inciti sols á prestar aquí excusas, qual valor no toca sino á ellas estimar.

En l' entretant, com lo párrafo tretze del art. 42 de la ley orgánica del Consejo d' Estat disposa que se li consulti «sobre qualsevol innovació en las lleys, ordenansas y reglaments generals de las provincias d' Ultramar», no volen prescindir de tan degut trámit los ministros actuals, en cas de tamanya novetat com lo present, encarque no sia més que pera fortificar los seus propis ab los judicis del suprem Cos consultiu de la Nació.

No tots los problemas antillans, han de quedar, no obstant, resoltos en lo decret adjunt. N' hi ha que donan temps pera que sa resolució se someti á las Corts, cosa que además exigeix sa índole excepcional. Es un d' ells lo que s' refereix á la determinació fixa y completa dels gastos inherents á la soberanía, y dels que, fora dels locals, corresponen á Cuba com obligatoris y permanents, per interessar tot aixó d' igual modo á las provincias de la Península y á las d' aquella isla.

Es altre lo que toca á la organizació judicial; perque encarque estigui ja unificat l' escalafont dels funnaris judiciales, y s' formulint en lo present decret reglas pera la provisió del torn lliure de las Antillas, y quedar pera resoldre llegalment punts essencials, y entre altres la participació proporcional que respectivament deuen tenir las Antillas y las demás provincias espanyolas, en lo número d' aspirants á la magistratura nacional. Y tampoch se fa en aquest decret cap alusió á la reforma electoral en las Antillas, perque rahons de carácter molt elevat impideixen al Govern introduhir de per sí alteracions en lo sistema d' elecció de Diputats y Senadors sense l' Concurs de las Corts, y perque sempre s' ha subordinat á lo vigent en aquesta materia, que es lo principal, lo que s' refereix á Dipucions provincials y Ajuntaments.

No té l' Govern suficientes motius fins ara, pera jutjar si será més llarch ó més curt lo plasso en que

puguin aplicarse á Cuba y en consecuencia á Puerto Rico las presents reformas, per més que todas las noticias que posseheix, al redactar l' adjunt projecte de decret, semblin satisfactorias, y de que siguin molt generals los pronóstichs de vehina pau; pero sia com vulgui, entén que deu estar preparat pera aplicarlas, sense la menor demora, en quant pera ell hi hagi publicitat. La consulta al Consell d' Estat se farà, per tant, ab carácter urgent, per més que l' Govern no apliqui l' present decret fins que compti ab las condiciones indispensables, Pero s'ialí licit esperar, Senyora, que, arribant desd' ara, á coneixement de tots, quant se proposa Espanya, l' esperit de reconciliació renaxi á las Antillas, apressurantse aixís, per fáciles medis, lo que may ha deixat ni deixarà de volguer la Nació; lo que cab dir que tothom civilisat desitja; y lo que tant y més que ningú V. M. y son Govern han procurat sempre y procurarán en endevant, es á saber una pau fecunda y duradera.

SENYORA:
A. R. P. de V. M.
Anton Cánovas del Castillo.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 8 de Febrer de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneróide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	758	83	0'	42	Ras	
3 l.	759	83				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 28	7	10	S.	Cumal	0'3
3 l.	Sombra 17		14	S.	id.	

En lo present número publicuem la «Exposició» que acompanya al Real Decret de las reformas de Cuba.

Demá publicarem l' actitut d' aquesta nova Lley.

Fentho aixís nos creyém correspondre als molts desitjos de conèixer dit articulad de nostres lectors regionalistas, reservantnos á donar lo judici que á nosaltres nos ha merecut pera l' número de diumenge en nostres escrits de «Crónica y crítica.»

Per excés d' original avuy no podem donar á conèixer la llista de la companyia d' ópera italiana que demá actuará en lo Teatre Fortuny.

Prometém en lo número vinent, adelantant, no obstant, que tots los artistas que la forman han sigut molt aplaudits en lo Teatre Principal de Barcelona.

Se troba encarregat de la Alcaldía nostre apreciat amich D. Cassimir de Dalmau, primer tinent d' Alcalde.

Seguim disfrutant en aquesta ciutat d' una temperatura en extrém primaveral.

Mes creyém que nostres vehins no deuen fiarse massa d' aquest temps, puig essent impropri de la present estació, es fácil que de cop y volta torni á girarse fret y no es hó que ls sorprengui si volen evitarse costipats y alguna pulmonia, que de tot hi há.

L' últim número del *Euskalduna*, semanari fuerista de Bilbao, publica lo sumari següent: «Los fueros del Manifesto», «Males de Euskaria IV», «Facilidad de acomodación con los elementos extraños», «Anton-ume, poesia en vascuence, por don Felipe de Arrese y Beitia», «Los triunfos del amo, por don Juan de Larrauri», «¡Buena nos espera!», «Chiriloras, por Anton de Munitibar», «Euskaldun Biltokia, (Teatro Vascongado)», «Sirimiri».

Los balls de disfressas donats ans d' ahir á ja nit en los salons de las societats recreativas «El Olimpo», «El Alba», «Centro Republicano Democrático Autonomista» y «Juventud Reusense» resultaren molt animats.

Per tots los dits salons hi regnavá lo major bullici del que n' eran causa, en molta part, las elegants mascaretas, qui també ab sa veu de piula tenian marejats als joves y á qui ja no ho es.

Segons nota que se ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja la cantitat de 1198'28 pessetas.

Judicis orals del mes de Febrer de 1897

SALA PRIMERA

Dia 9.—Jutjat de Tortosa.—Per robo, processats, Teresa Badia y altres; Ponent, Polanco; Lletrat, Batlle; Procurador, Joan.

Catalunya

BARCELONA

7 Febrer.

En representació de Lo SOMATENY, vaig assistir a la inauguració de curs, en la valenta y activa «Associació Popular Regionalista», d'aquesta capital, en qual festa va ser atentament invitat nostre diari.

Lo saló d'actes artísticament arreglat presentava un efecte sorprenent destacant un bonich dossier de vellut vermell ab lo lema «Avant» ressaltant al fondo del mateix, lo nostre escut y 'l busto en fanch d' en Pau Claris y als dos costats hi havia 'ls escuts del Centre Catalá y 'l que usa la «Associació Popular Regionalista», que per cert es un molt ben fet degut al pinzell de la seuyoreta Marsans, germana del president de la esmentada societat. En lo restant de la sala hi penjavan quatre banderes ab las barras catalanas portant cada una l' escut d' una de las quatre provincias catalanas.

Comensá la festa llegint lo Sr. Secretari en Joseph Maria Montfort, una ben detallada memoria de tots los actes portats a cap per la societat, valguentli al final, calurosos aplausos en demostració dels párrafos brillants en que enclou lo citat treball y digne de publicarse, cosa que crech que farà la redacció de Lo Regionalista.

Verdaderament se pot dir que l'estol de la festa, fou lo valent discurs del digne president en Lluís Marsans, qual treball he tingut lo plaer d' obtindre d' dit amich de que me'n fes entrega pera publicarlo en las columnas de nostre diari, lo que m'privo de ferne cap elogi, ja que tindrem la satisfacció de publicarlo y nostres estimats llegidors podran veure lo molt que val aquest discurs, mes si no puch per menos de dir que durant sa lectura fou interromput en molts de sos brillants párrafos per calurosos aplausos, y que fou creixent ab deliri al acabar sa tasca essent felicitat per tots los representants de societats y periódichs y també per lo nombrós públich que hi assistí.

Acabá la testa ab lo discurs de gracias llegit per en Joseph Morera, treball que també fou calurosament aplaudit per lo ben escrit y per las veritats que enclou aquest discurs y que de ben segur, altres serian nostres avensos, si tots obressim com pensa nostre company.

En nom de Lo SOMATENY y propi felicito novament a la «Associació Popular Regionalista», per lo importants que resultan las festas donadas per tan patriótica y novella societat y que de ben segur, de seguir treballant ab tanta activitat y té, logran sos desitjos y Deu sap si a ells se deura la salvació de nostre engriollonda Catalunya.

Ha quedat constituída la nova Junta de la «Unió Catalanista», de la següent manera: Presiden', D. Antoni Sunyer; Vocals, D. Narcís Verdager y Callis y D. Joan B. Gali; Tresorer, D. Emili Sagué y Secretari, D. Lluís Marsans.

Molt y bó podem esperar d' aquesta nova Junta, donada a la coneguda ilustració y activitat que tots ells estan dotats y mes en tractarse d' assumptos de nostra causa regionalista y si los hi recomano que en tots sos actes ó treballs los fassia tenint present lo trescedental lema l' unió fa la forsa.

De vostre affm. y company.

Lo Corresponsal.

TORTOSA

7 Febrer.

Inexplicables y may vistos son los escándols que ha provocat en aquestat localitat una persona que per cert no paga 'l tiro y a qui si á cas se li contesta es solzament per demostrarli que á paraulas insolents no 'ns ha de guanyar als que per desgracia tenim com á bons patriotes una ploma que 'ns ajudi pera defensar los nostres interessos y personalitats. Aquest muió que no paga 'l tiro y que tot es ploma y cap carregat d' ossos de fusta y que desde las columnas d' un diari tracta de fer veure que defensa la bona Administració de Tortosa, aquest, es un foraster, un fill de Benissanet que ab l' afeny d' aixercarse fins l' escanyo (sino l' escanyan avans) insultant a tort y á dret se proposa sortir en defensa dels interessos municipals y á aquestos insults nascuts del fem y ensorrats en lo diari Los Debates, li dono 'l nom de campanya política demostrant ab aixó que be ignora lo que «campanya política» vol dir ó tal vegada desconeix la escriptura moral y castellana, Registrin desde 'l dia que vegé la llum lo citat diari y llegeixin totas las campanyas que ha portat

y trobaran que en los seus escrits las paraulas más baixas, más indignas y más vils que com soesitats tanca 'l diccionari de la llengua nativa.

Si aixó son campanyas pera perseguir las inmoralitats jo 'ls sé al tal periódich un periodista de fama, autor de «Las victorias de D. Juan», redactor secret é inspirador de «El látigo» periódich que en altre temps se valia pera profanar tranquilas llars escorrin lo bulto d' una manera que jo 'sé y que ab otras cosas guardo per son dia.

De «mamarratxos» y «corresponsals de formigó» 'ns califica als qui imparcialment tractém d' aniquilar á un culpable que busca nostra ruina ¿qué 'ls hi sembla quin modo de defensarse?... Oh! y aixó sino recurreix al procediment de processarnos també, puig que hi té la gran má ells pera aquestas cosas!

Segueixen los abusos: Abir nit á la sortida del teatre, lo cabo de serenos, dos polissons y un sereno, seguían á un concejal, á un habitant del carrer de Pescadors y á un altre del carrer del Carbó, los dos últims emparentats y lo que jo ignoro es si 'ls acompanyavan pera sa guarda ó bé si 'ls portavan detinguts.

Pera aquest nit, la companyia del Sr. Bonaplata nos anuncia l' estreno de la celebrada obra de D. Angel Guimerá «Terra baixa».

Lo temps es de lo millor que 's pot disfrutar.

Son S. S.

JOFEGEN.

SECCIO OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Segons me participa lo senyor Alcalde de Viñols durant los dias 9 y 10 del actual, estará auberta la cobranza del tercer trimestre de la contribució territorial en las horas de costum.

Lo que 's fa públich pera coneixement d' aquets vehins.

Reus 8 de Febrer de 1897.—L' Alcalde, C. de Dalmau.

Registre civil

dels dias 6 y 7 de Febrer de 1897

Naiements

Joan Salvat Patrón, de Francisco y Maria.—Joseph Riu Rovira, de Baltasar y Francisco.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Maria Miró Cogul, 81 anys, Galió 4.—Maria Teresa Freixa Bové, 80 anys S. Francisco 7.—Salvador Fortuny Ollé, 27 anys Manicomí.—Fernando Hernandez Macaya, 6 anys Victoria 32.—Tomás Madero Fernandez, 22 anys, Hospital Civil.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos.	Grams	Satisfet Pts.	Cts.
Bous	1	151	800	30	36
Badellas	3	232	200	46	44
Bens	51	661	400	132	28
Cabrits	2	7	600	1	52
Tocinos	12	727	500	160	05

370'65

Desputllas de bestiar de llana y pel

23'

Total adeudo 393'65

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Apolonia.

Sant de demá.—Santa Escolástica.

SECCIO COMERCIAL

Mercat de Reus

8 Febrer.

Bon aspecte presentava lo mercat d' avuy per lo bon número de forasters que en nostra ciutat se veyan, sent un auguri que las tranzaccions no escassejarian. Aquestas de tots modos no respongueren á las esperansas concebudas puig la crisis al país hi es, y en res se coneix millor que en las demandas. Los preus se maningueren en la major part dels articles, terms com los del anterior mercat, es que prova que hi ha confiansa de que no trigará en venir pera aquets l' alsa que ja acreditan alguns avuy, en comparació als del altre dia.

Los preus á que 's cotisavan los diferents productos que en aquesta ciutat son los següents:

Vins negres: de nostre camp de 19 á 23 pessetas carga de 121'60 litres: id. del de Tarragona y Valls de 14 á 19 ptas. id.; idem del partit de Montblanch de 16 á 20 l'2 id.; idem del Priorat de 24 á 30.

Vins blancs: dels partits de Tarragona y Valls de 20 á 24 pessetas; de Montblanch de 16 l'2 á 19.

Mistelas: la negra continúa cotisantse de 42 á 46 ptas. carga de 121'60 litres y la blanca de 31 á 35.

Esperits: se factura lo selecte de 39'40 graus á 116 ptas. los 100 litres; l' extrañ á 114 ptas. los id. id.; y l' tí á 112 id. los id.

Avellana: ab crifolla de 22 á 22 y l'2 ptas. lo sach de 58 kilos; grá sol de 38. 112 á 39 idem lo quintá de 41'60 kilos.

Amellans: La Esperansa gra sol de 55 á 58'75 pessetas lo quintá de 41'60 kilos; llargueta de 55 á 57 y l'2 ptas. id. id.; la comú de 47 l'2 á 50 id. id.; la molla de 31 á 32 l'2 lo sach de 50 kilos.

Farinas: la de 1.ª á 19 l'4 rals arroba, rodona á 18 id. id.; de 2.ª á 16 l'2 id. id.; de 3.ª á 24 ptas. lo sach de 80 kilos. Tercerilla á 12 ptas. sach de 7 arrobas. Farinetas á 20 ptas. id. de 9 id.; Trits á 23 y 24 rals cuartera doble; segó á 18 y 19 rals id. id. Ordi extranjer á 31 rals cuartera de 70 litres; ordi del país á 32 y 34 rals id. id. Favons á 12 l'2 id. id. Moresch á 10 y l'2 ptas. id. id. Bordanyas á 13 l'2 y 14 rals id. Fasols a 21 l'2 y 22 id. id. Garrofas á 22 rals quintá.

Olis: del camp á 18 y 19 rals cuartera; Urgell á 17 y 18 id. id. Arrieria á 16 l'2 y 17 id. id. de remolta á 15 l'2 á 16 duros carga. Del d' Arrieria ni ha hagut molt poca entrada.

Palla: del camp á 12 rs. quintá; d' Urgell á 10 id. id.

MERCAT DE PESCA SALADA

Arregadas: en la passada setmana procedents de las rias de Galicia arribaren per ferrocarril y per los vapors «Barambio» y «Cap 1.º Antonia» varias facturas que 's colocaren tal com segueix:

Vivero, crescudas de 19 á 20 ptas., mitj crescudas de 16 á 17 ptas., Cariños, crescudas 20 ptas. mitjanas 16 ptas. Arosas, crescudas 20 ptas. mitjanas 17 pessetas. Cedeira crescudas 19 ptas., 16 ptas. mitjanas, Andalusia padrons tamanyos curts 15 ptas. grans 9 pessetas seguits 6 y 7 ptas., molt frescos.

Bacallá: S' ha acabat del vapor Sevilla, y s' ha comensat preu en los 50,000 kilos que va deixar lo vapor «Iberia», del modo següent: Noruega 1.ª superior á 40 ptas. primera 39 ptas. bó barrejat 38 ptas. Islan llegitim primera 38 ptas. Islan llegitim primera foroó 39 ptas. Francés bach á 30 ptas. Noruega 1.ª moreno á 30 ptas. los 40 kilos.

Aquets preus se sostenen fermes per haver resultat las classés inmillorables.

Congres: Lo descarregat per lo vapor «Ribera» s' ha venut de 18 á 20 duros segons classe.

Tunyinas: se comensa á fer alguna que altra operació á preus convencionales.

Conservas: Tunyina de primera en latas de 5 kilos una á pessetas 7'50 en latas l'2 ks. á 0'80 cets. Tunyina de 3.ª en latas de 5 kilos á 4 ptas una. Tunyina de 1.ª en caixas de 100 latas de 114 de kilo á 40 ptas. una. Anxovas, latas de 10 kilos á 10 ptas. una. Idem, caixas de 50 latas de l'2 ks. á 23 ptas. una, caixas de 100 latas de l'4 kilos á 24 pessetas una.

S' esperan varias facturas d' arregadas per ferrocarril y per los vapors «Francolí», «Cifuentes» y «Julian».

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'92	Fransas	17'70
Exterior	77'72	Cubas vellas	94'18
Colonial		Cubas novas	80'
Norts	95'75	Aduanas	
Obligacions Alems	80'75	Obliga. 3 olo Fransas	51'70

PARIS

Exterior	63'12	Norts	100'
----------	-------	-------	------

GIROS

Paris	24'80	Londres	31'47
-------	-------	---------	-------

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquín Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'92	Fransas	
Exterior	77'72	Orenses	
Amortisable		Cubas 1886	94'15
Aduanas	95'75	Cubas 1890	80'
Norts		Obs. 6 0/0 Fransa	92'
Exterior Paris	63'12	Obs. 3 0/0	51'50
Paris	24'80	Londres	31'47

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d'f.	00'00 diner	8 d'v.	00'00
Paris	8 d'v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS			
Gas Reusense	010	010	010
Industrial Harinera		850	0
Banch de Reus		600	0
Manufacturera de Algodon	75	500	0
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		100	0
		415	0

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 8:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus
 5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 15:8 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora
 9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus
 4:21 m.—8:00 m.—12:00 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus a Tarragona
 8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona a Reus
 7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus a Lleyda

8:10 m.—5:23 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus a Vimboñí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimboñí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:80 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ D. CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8:30 m.
De id. directo	10:30 t.
De id. id.	1:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 n.
De Madrid y Zaragoza 2:30 t.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administració los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 9:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 4:00 t.
 Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.
NOTA. A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussos després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 1 dia 1 de Octubre de 1896.
 Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.
 Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS ASMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, provingui de pecazón ó de irritació de gola, etc., prenentlos agradables é infalibles **Con-**
ats pectorals de **Miret** calman a las primeras presas, y avans d' acabar la capsa se te la radical curació per antigua y rebelde que sia,
 facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsa de 24 presas **cuatre rals**. Dipòsit en Reus, farmacia **SERRA**,
 Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor **MIRET**, farmacéutich, **HOSPITA-**
LET (Barcelona). Madrid: **SR. SANJAUME**.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productos químichs.

LO SOMATENT

Diari regionalista d' avisos y noticias

Preus de suscripció

En Reus, un mes. 1.000
 En provincias trimestre 3.000
 Extranjer y Ultramar 4.000
 Anuncis, a preus convencionales

Possetas

1 1.000
 3 3.500
 7 7.000

Punts de suscripció

En la Administració d' aquest diari y en las principals librerias d' aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, Litografia Mallofré, plassa Sant Jaume, 3.
 No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Paris	24.80
Exterior Paris	33.12
Nota	35.75
Adonass	35.75
Capas 1898	35.75
Capas 1899	35.75
Op. 3 0/0 Rensar 92	35.75
Op. 3 0/0	35.75
Londres	31.75

SECCIO RELIGIOSA	
SECCIO COMERCIAL	
Mercat de Reus	
8 Febrer	
Bon aspecte presentava lo mercat d' avuy per lo don	
numero de forasters que en nostra ciutat se veuen	
sent un eguiri que las transaccions no escassejaran.	
Adonass de tots modes no respongueren a las es-	
perances concebudes porg. la crisi si para ni es, y en	
tes se coneix millor que en las demanades.	
Los preus se van baixant en la major part dels	
articulos, terna com los del anterior mercat, es que pro-	
ve que hi ha donadors de que no troben en ventr pe-	
la adota l' als que ja acreditat alguns avuy, en com-	
paració als del altre dia.	

TORTOSA
 Insuperables y may vistos son los escuderos que se
 provocan en general localit on persona que per cert
 no paga l' iura y a qui se a cas se li contesta es totes
 ment per demostrarli que a parientes intencio no se
 de ganuyar als que per desgracia tenim com a dona
 parientes una ploma que se li ha de deslazar los
 nostros intereses y parientes. Aquest avuy que
 no paga l' iura y que tot es ploma y que corregeit d'
 otes de fama y que desde las columnas d' el dia
 trata de fer veure que deslaza la boca Administració
 de Tortosa, aquest es un foraster, on ill de Benissa -
 nel que al l' any d' aixecarse has l' escanyo (cinc
 l' escanyo avuy) inculca l' iura y a quel se proposa
 sortir en defensa dels intereses municipals y a adre-
 les insulas nascut del tem y encorrela en lo dia de
 Debes, li dona l' nom de campanya politica demas-
 trent ab aixó que he ignore lo que campanya politica
 vol dir el segon deconoz la escriptura local y
 catalana. Registra in desde l' dia que vege la llum lo
 oist diari y llegiran totes las campanyas que ha portat